

Sygn. akt IX Ka 14/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu IX Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Jarosław Sobierajski (spr.)

Sędziowie SSO Andrzej Walenta

SSO Aleksandra Nowicka

Protokolant stażysta Marzena Chojnacka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu Marzenny Mikołajczak

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2015 roku

sprawy ***J. B. oskarżonego o przestępstwa z art. 178 a § 1 kk oraz z art. 177 § 1 kk w zw. z art. 178 § 1 kk***

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 27 października 2014 roku sygn. akt VIII K 289/14

I. na podstawie art. 105 § 1 i 2 kpk prostuje oczywistą omyłkę pisarską zawartą w punkcie XIV w ten sposób, że datę roczną „2014” zastępuje datą „2013”;

II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

III. zasądza od oskarżonego J. B. na rzecz oskarżyciela posiłkowego J. K. kwotę 1000 zł (tysiąc złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za II instancję i wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym obciąża Skarb Państwa;

Sygn. akt IX Ka 14/15

UZASADNIENIE

J. B. został oskarżony o to, że:

1) w dniu 23.07.2013 r. około godziny 3:35 w miejscowości B. na drodze publicznej (...) kierował pojazdem mechanicznym marki S. (...) o nr rejestracyjnym (...) będąc w stanie nietrzeźwości, badanie alkomatem na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu wykazało wynik 0,81 mg/l o godz. 04:35; 0,78 mg/l o godz. 05:30,

tj. o przestępstwo określone w art. 178a § 1 kk;

2) w tym samym miejscu i czasie kierując pojazdem mechanicznym marki S. (...) o nr rej. (...) jechał z prędkością nie mniejszą niż 74 km/h, na odcinku drogi, gdzie prędkość dopuszczalna wynosi 50 km/h, czym bezpośrednio spowodował zdarzenie z pojazdem (...)o nr rej. (...), z naczepą m-ki Z. o nr rej (...) kierowanym przez P. M. oraz pojazdem V. (...) o nr rej. (...), z naczepą m-ki C. (...) o nr rej. (...) kierowanym przez Z. G., w wyniku czego pasażer

pojazdu S. (...) o nr rej. (...) J. K. doznał obrażeń w postaci złamania kompresyjnego szóstego kręgu szyjnego z przemieszczeniem odłamów w kierunku kanału kręgowego co spowodowało naruszenie czynności narządu ruchu i układu kostnego trwającego powyżej dni siedmiu i mogło narazić na nastąpienie skutku określonego art. 156 § 1 kk,

tj. o przestępstwo określone w art. 177 § 1 kk w zw. z art. 178 § 1 kk.

Wyrokiem z dnia 27 października 2014 roku, wydanym w sprawie VIII K 289/14, Sąd Rejonowy w Toruniu uznał oskarżonego J. B. za winnego popełnienia zarzucanego mu w punkcie 1 aktu oskarżenia czynu, tj. występku z art. 178a § 1 kk i za to na mocy art. 178a § 1 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. W punkcie II wyroku na podstawie art. 42 § 2 kk sąd orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 (dwóch) lat, zaś w punkcie III na podstawie art. 49 § 2 kk orzekł od oskarżonego świadczenie pieniężne w wysokości 500 (pięciuset) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. W punkcie IV wyroku Sąd uznał oskarżonego J. B. za winnego zarzucanego mu w punkcie 2 aktu oskarżenia czynu z tym ustaleniem, że oskarżony w sposób umyślny naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym prowadząc pojazd mechaniczny w stanie nietrzeźwości 0,81 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, nie zachował należytej ostrożności w czasie zbliżania się do skrzyżowania, co skutkowało zbyt późnym podjęciem manewru hamowania oraz poruszał się prędkością większą niż dopuszczalna na tym odcinku drogi o 24 km/h, tj. dopuścił się występku z art. 177 § 1 kk w zw. z art. 178 § 1 kk i za to na mocy art. 178 § 1 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. W punkcie V wyroku na podstawie art. 42 § 2 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 (trzech) lat, zaś w punkcie VI na podstawie art. 46 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego nawiązkę w wysokości 5.000 (pięć tysięcy) złotych na rzecz pokrzywdzonego J. K.. W punkcie VII na podstawie art. 47 § 1 kk orzeczono wobec oskarżonego nawiązkę w wysokości 1.000 (jeden tysiąc) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. W punkcie VIII na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk w miejsce orzeczonych wobec oskarżonego kar pozbawienia wolności Sąd wymierzył mu karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, a w punkcie IX na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk i art. 90 § 2 kk w miejsce orzeczonych wobec oskarżonego środków karnych w postaci zakazów prowadzenia pojazdów mechanicznych Sąd orzekł łączny środek karny 5 (pięciu) lat zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. W punkcie X na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego J. B. kary pozbawienia wolności Sąd warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 4 (cztery) lata. Z kolei w punkcie XI wyroku na podstawie art. 71 § 1 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego karę 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na 50 (pięćdziesiąt) złotych, a w punkcie XII na podstawie art. 73 § 1 kk oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego. W punkcie XIII na podstawie art. 230 § 2 kpk Sąd zwrócił oskarżonemu dowód rzeczowy w postaci butelki po piwie z napisem K., J. Z. dowody rzeczowe w postaci 2 poduszek powietrznych pojazdu marki S., żarówki marki OSRAM, gniazda światła przeciwmgłowego wraz z żarówką oraz dwa gniazda lampy tylnej. W punkcie XIV wyroku na podstawie art. 63 § 2 kk na poczet orzeczonego wobec oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych Sąd zaliczył okres zatrzymania prawą jazdy od dnia 02 sierpnia 2014 r. W punkcie XV wyroku zasądzono od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego J. K. kwotę 2.000 (dwóch tysięcy) złotych tytułem zwrotu uzasadnionych wydatków z tytułu ustanowienia pełnomocnika, w punkcie XVI. wyroku Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 550 (pięćset pięćdziesiąt) złotych tytułem opłaty i obciążył go kosztami postępowania w wysokości 3.215,94 (trzy tysiące dwieście piętnaście 94/100) złotych.

Od powyższego wyroku **apelację uniósł obrońca oskarżonego**, zaskarżając wyrok **w części** dotyczącej opisu czynu przypisanego oskarżonemu w pkt. IV sentencji wyroku oraz co do kary i środków karnych, tj. co do punktów II, IV, V, VI, VIII, IX, X, XI sentencji wyroku, a nadto co do rozstrzygnięcia zawartego w pkt. XIV wyroku oraz orzeczenia o opłacie i kosztach postępowania. Obrońca zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

1) naruszenie przepisów postępowania karnego, tj. art. 413 § 2 pkt 1 kpk, który stanowi o tym, że każdy wyrok skazujący winien zawierać dokładne określenie przypisanego oskarżonemu czynu, poprzez niewłaściwe zastosowanie w/w przepisu do stanu faktycznego ustalonego w sprawie, tj. przyjęcie przez Sąd meriti, że zachowanie uczestnika wypadku drogowego P. M. kierującego ciągnikiem było nieprawidłowe i miało wpływ na zaistnienie tego wypadku (str.

10 uzasadnienia wyroku), polegające na pominięciu w opisie czynu z pkt IV sentencji kwestionowanego wyroku wyżej wskazanych okoliczności zachowania P. M. na drodze w sytuacji, gdy dla dokładnego określenia czynu przypisanego oskarżonemu, w tym oddania w opisie tego czynu wszystkich okoliczności zaistnienia wypadku oraz jego genezy, niezbędnym było umieszczenie w nim zapisu dotyczącego nieprawidłowego i mającego wpływ na zaistnienie wypadku i jego przebiegu zachowania innego uczestnika zdarzenia w osobie wskazanego P. M.,

2) naruszenie przepisów postępowania karnego, tj. art. 7 kpk i art. 410 kpk, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez niewłaściwe zastosowanie w/w przepisów w sprawie, polegające na niewszechstronnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego skutkującej całkowitym pominięciem w ustaleniach faktycznych wyroku, jak i w ramach oceny prawnej sprawstwa oskarżonego i ustaleniu przez Sąd meriti rodzaju oraz wymiaru kary i środków karnych wobec oskarżonego, okoliczności, że oskarżony J. B. również odniósł obrażenia ciała w postaci zwichnięcia okołoksiężycowego nadgarstka prawego, co wprost wynikało z opinii sądowno - lekarskiej z dnia 27 sierpnia 2013 roku oraz z wyjaśnień oskarżonego, i co winno być uwzględnienia w podstawie faktycznego rozstrzygnięcia oraz winno być brane pod uwagę przy ustalaniu kary i środków karnych w sprawie,

3) rażąca niewspółmierność następujących rozstrzygnięć w zakresie kar oraz środków karnych:

a) kary jednostkowej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt IV zaskarżonego wyroku w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności do stopnia winy oskarżonego oraz jego warunków i właściwości osobistych, w tym przede wszystkim przyczynienia się do zaistnienia wypadku drogowego nieprawidłowego zachowania kierowcy ciągnika S. P. M., młodego wieku oskarżonego i jego motywacji podjęcia podróży do T. oraz braku jego dotychczasowej karalności, w tym za przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, spadkowej wartości stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu oraz postawy procesowej oskarżonego, który przyznał się do winy i złożył wyjaśnienia zgodne ze stanem faktycznym, które to okoliczności zbiorczo wymagały orzeczenia kary pozbawienia wolności w dalece łagodniejszym wymiarze,

b) kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt VIII zaskarżonego wyroku w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności do czasowej, miejscowej oraz podmiotowej łączności, a w zasadzie tożsamości, popełnionych czynów zabronionych, przypisanych oskarżonemu w pkt I i IV sentencji wyroku, które wymagały wydania kary łącznej w miejsce kar jednostkowych z zastosowanie zasady absorpcji, a co najmniej zasady asperacji w stopniu zbliżonym do zasady absorpcji,

c) długości okresu zawieszania kary łącznej tytułem próby opiewającym na okres 4 lat do okoliczności sprawy, w tym stopnia winy oskarżonego, jego dotychczasowej niekaralności oraz zachowania oskarżonego po popełnieniu przypisanych czynów, w tym przestrzegania porządku prawnego, które to okoliczności dawały wszelkie podstawy do przyjęcia, że czynu zabronione stanowiące przedmiot postępowania w niniejszej sprawie miały charakter incydentalny w życiu oskarżonego i nie zostaną powtórzone, co wymagało orzeczenia długości okresu zawieszania kary w najniższym wymiarze, a co najmniej niższym niż orzeczonej przez Sąd meriti,

d) kary grzywny w łącznym, kwotowym wymiarze 2500 zł do okoliczności wymienionych w zarzucie z pkt 3) lit a) petitum apelacji oraz do sytuacji majątkowej i możliwości zarobkowych oskarżonego, który uzyskuje wynagrodzenie w kwocie 2300 zł (brutto), ponosząc jednocześnie wydatki związane z bieżącym utrzymaniem oraz codziennymi dojazdami do pracy, które to okoliczności wymagały orzeczenia kary grzywny w niższym wymiarze, tym bardziej, że Sąd meriti zastosował w sprawie środki karne o majątkowym charakterze, jednocześnie obciążając oskarżonego wysokimi wydatkami poniesionymi w postępowaniu,

e) środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, zarówno orzeczonego jednostkowo w pkt II i V sentencji zaskarżonego wyroku, w wymiarze odpowiednio 2 i 3 lat, oraz łącznie w pkt IX sentencji wyroku w wymiarze 5 lat do okoliczności zaistnienia wypadku, w tym przede wszystkim przyczynienia się do jego powstania nieprawidłowego zachowania kierującego ciągnikiem S. P. M., braku karalności w zakresie przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji oskarżonego, jak i spadkowej zawartości alkoholu w wydychanym przez oskarżonego powietrzu, które to okoliczności, przy uwzględnieniu warunków i właściwości

osobistych oskarżonego, w tym jego dojazdowej pracy, jak również miejscowej, czasowej i podmiotowej tożsamości czynów przypisanych oskarżonemu, wymagały orzeczenia w/w środka karnego w niższym wymiarze, zarówno w ujęciu jednostkowym za poszczególne czyny, jak i łącznym,

f) środka karnego w postaci nawiązki na rzecz oskarżyciela posiłkowego w kwocie 5 000 zł do okoliczności sprawy, w tym stopnia winy oskarżonego, jak i okoliczności, że oskarżyciel posiłkowy świadomie i dobrowolnie wyraził wolę oraz zgodę podróżowania z oskarżonym, będącym w stanie nietrzeźwości, z C. do T., a tym samym, wiedzy oskarżyciela posiłkowego o spożywaniu alkoholu przez oskarżonego, jak i sytuacji majątkowej oskarżonego, które to przesłanki, in gremio, wymagały miarkowania wysokości nawiązki do dalece niższego poziomu.

Niezależnie od powyższego przeciwko kwestionowanemu rozstrzygnięciu obrońca sformułował następujące zarzuty:

4) błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu przez Sąd, że prawo jazdy oskarżonego zostało zatrzymane w dniu 2 sierpnia 2014 roku, co skutkowało błędnym zaliczeniem na poczet zakazu prowadzenia pojazdów okresu wyłącznie od tej daty w sytuacji, gdy, jak wynika z bezspornych okoliczności faktycznych w sprawie, oskarżony miał zatrzymane prawo jazdy w dniu 2 sierpnia 2013 roku, a tym samym, od tego dnia winien być zaliczony okres zatrzymania prawa jazdy na poczet w/w zakazu,

5) naruszenie przepisu postępowania karnego, tj. art. 624 kpk. które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegające na braku zwolnienia oskarżonego J. B. od kosztów sądowych, opiewających na łączną kwotę niespełna 3 800 zł, w sytuacji, gdy uiszczenie kosztów o w/w wysokości byłoby zbyt uciążliwe z uwagi na sytuację majątkową i możliwości zarobkowe oskarżonego, tym bardziej, że Sąd I instancji obciążył oskarżonego grzywną oraz nałożył środki karne o charakterze majątkowym, a oskarżony, dodatkowo, sam odniósł obrażenia w wyniku wypadku drogowego, wymagające nakładów finansowych w ramach leczenia i rehabilitacji, które to okoliczności wymagały zastosowania w sprawie, co najmniej częściowego, dobrodziejstwa płynącego z dyspozycji w/w przepisu ucieleśniającego się w możliwości zwolnienia oskarżonego od kosztów sądowych.

Wskazując na powyższe podstawy, na mocy art. 427 § 1 kpk w zw. z art. 437 § 2 kpk obrońca wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt II sentencji i zmniejszenie długości orzeczonego wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym z okresu 2 (dwóch) lat do okresu 1 (jednego) roku,

2) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt IV sentencji w zakresie opisu czynu przypisanego czynu poprzez uzupełnienie tego opisu polegające na wskazaniu, że do spowodowania przez oskarżonego wypadku drogowego przyczyniło się nieprawidłowe zachowania kierowcy ciągnika S. P. M., który spowodował utrudnienie w ruchu oskarżonego,

3) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt IV sentencji w zakresie wymiaru kary pozbawienia wolności, poprzez orzeczenie wobec oskarżonego za czyn z w/w pkt sentencji wyroku, w miejsce kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, kary 10 miesięcy pozbawienia wolności,

4) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt V sentencji i zmniejszenie długości orzeczonego wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym z okresu 3 (trzech) lat do okresu 2 (dwóch) roku,

5) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt Vi sentencji i obniżenie wysokości nawiązki na rzecz oskarżyciela posiłkowego z orzeczonej kwoty 5 000 zł do kwoty 1000 złotych,

6) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt VIII sentencji w zakresie wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności, poprzez orzeczenie wobec oskarżonego, w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności, kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji, a co najmniej zasady asperacji w wymiarze zbliżonym do zasady absorpcji,

7) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt IX sentencji w zakresie łącznego środka karnego w postaci 5 lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, poprzez orzeczenie wobec oskarżonego, w

miejsce jednostkowych środków karnych tego rodzaju, środka karnego w postaci 2 lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym,

8) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt X sentencji w zakresie długości okresu próby poprzez orzeczenie w miejsce 4 – letniego okresu zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności – 2 – letniego okresu zawieszenia kary pozbawienia wolności,

9) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt XI sentencji poprzez orzeczenie w miejsce kary grzywny 50 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki w kwocie 50 zł - kary grzywny 40 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki w kwocie 25 zł,

A nadto o:

10) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt XIV sentencji poprzez zaliczenie na poczet orzeczonej wobec oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych okresu zatrzymania prawa jazdy od dnia 2 sierpnia 2013 roku,

11) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt XVI sentencji poprzez zwolnienie oskarżonego od obowiązku poniesienia opłaty oraz obciążenie kosztami postępowania w całości Skarbu Państwa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego, za wyjątkiem zarzutu dotyczącego rozstrzygnięcia zawartego w punkcie XIV wyroku, nie zasługiwała na uwzględnienie jako oczywiście bezzasadna.

Rozważania rozpocząć należy od odniesienia się do zarzutu skarżącego co do nieprawidłowego zaliczenia okresu zatrzymania prawa jazdy na poczet orzeczonego wobec oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów. Rację ma apelujący, że orzeczenie Sądu pierwszej instancji jest w tej części wadliwe. Sąd odwoławczy doszedł jednak do przekonania, że nie było potrzeby modyfikowania wyroku w zakresie orzeczenia zawartego w punkcie XIV poprzez jego zmianę w trybie art. 437 § 1 i 2 kpk, albowiem wskazane przez obrońcę uchybienie Sądu Rejonowego jawi się po prostu jako oczywista omyłka pisarska. Sąd a quo na podstawie art. 63 § 2 kk na poczet orzeczonego wobec oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych zaliczył mu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 02 sierpnia 2014 r., podczas gdy analiza materiału dowodowego wskazuje, że dokument prawa jazdy kategorii B został oskarżonemu odebrany niewątpliwie w dniu 2 sierpnia 2013 r., a nie 2 sierpnia 2014 r. Powyższe wynika nie tylko z treści dokumentów potwierdzających tę okoliczność, tj. postanowienia Prokuratora Prokuratury Rejonowej (...)w T. o zatrzymaniu prawa jazdy z dnia 6 sierpnia 2013 r. i pokwitowania zatrzymania dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdem, ale już wprost z dat ich wydania - bowiem sporządzone zostały w 2013 r. (k. 125-126). Dlatego należało uznać, że Sąd meriti jedynie omyłkowo, w sposób błędny wskazał datę zatrzymania oskarżonemu prawa jazdy od dnia 2 sierpnia 2014 r. W okolicznościach sprawy nie budzi wątpliwości, iż powyższe było wynikiem wyłącznie oczywistej omyłki pisarskiej, która podlegać musiała sprostowaniu w trybie art. 105 § 1 i 2 kpk.

W rezultacie Sąd Odwoławczy na podstawie art. 105 § 1 i 2 kpk dokonał sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej zawartej w punkcie XIV zaskarżonego wyroku w ten sposób, że datę roczną "2014" zastąpił datą "2013".

Przechodząc do dalszej części rozważań, wskazać należy, że choć obrońca zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisów postępowania karnego, tj. art. 413 § 2 pkt 1 kpk poprzez niepełny opis czynu przypisanego oskarżonemu w punkcie IV wyroku, a nadto naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 7 kpk i art. 410 kpk, mające w jego ocenie wpływ na treść rozstrzygnięcia, to niemniej jednak całokształt zarzutów i argumentów podniesionych przez skarżącego w apelacji koncentrował się de facto na orzeczeniu co do kary, środków karnych i kosztów postępowania. Należy mniemać, że wskazane uchybienia Sądu, do jakich w ocenie apelującego doszło w realiach sprawy, wpłynąć miały na ukształtowanie orzeczeń o karze i środkach karnych. Wyniki własnej analizy dowodów zaprezentowane przez obrońcę oskarżonego nie mogły jednak skutecznie podważyć trafności rozstrzygnięć zaskarżonego wyroku. Sąd I instancji bowiem nie tylko poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, a na ich podstawie słusznie uznał oskarżonego za winnego

popelnienia zarzucanych mu czynów, ale po dokonaniu prawidłowej analizy wszystkich okoliczności relewantnych dla określenia in concreto wysokości kary i środków karnych zasadnie uznał, że realizację celów ukarania wobec oskarżonego będzie w stanie należycie zapewnić: kara łączna 2 lat pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat tytułem próby, kara grzywny w wysokości 50 stawek dziennych przy przyjęciu, że każda z nich wynosi 50 zł, orzeczone nawiązki oraz pięcioletni łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym.

Ocena dowodów jest rzetelna i rozsądna, w żadnej mierze nie narusza reguł określonych w art. 410 kpk, a sąd odwoławczy nie doszukał się w niej błędów, zaniechań i uchybień. Uwzględniła ona reguły sformułowane art. 7 kpk, zgodna jest z zasadami wiedzy, doświadczenia życiowego oraz nie zawiera ani błędów logicznych, ani faktycznych. Sąd I instancji poddał zatem zgromadzone dowody należytej ocenie mieszczącej się w granicach uprawnień wynikających z art. 7 kpk, w wyniku czego dokonał trafnych ustaleń faktycznych.

Skarżący prowadząc w apelacji polemikę z rozstrzygnięciem sądu meriti niezasadnie zarzucił, iż sąd ten błędnie sformułował opis czynu przypisanego oskarżonemu w pkt. IV wyroku. Zdaniem Sądu odwoławczego opis czynu z art. 177 § 1 kk w zw. z art. 178 kk ustalony przez Sąd meriti obejmuje wszelkie znamiona, jakie oskarżony swym zachowaniem wypełnił, w tym również sposób naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, naruszenia reguł ostrożności i związek pomiędzy tym naruszeniem a zmaterializowaniem się samego zdarzenia. Przyczynienie się do wypadku kierowcy ciągnika S., choć rzeczywiście miało miejsce, było jednak niewielkie, nie wpływając ekskulpująco na odpowiedzialność oskarżonego. Tym samym brak było podstaw do ujęcia tej okoliczności w opisie czynu przypisanego J. B.. Okoliczność powyższa została wszak dostrzeżona przez Sąd Rejonowy i uwzględniona przy wymiarze kary.

Zdaniem Sądu Okręgowego wymierzona oskarżonemu kara ukształtowana została zgodnie z dyrektywami wynikającymi z art. 53 kk, w należyty sposób uwzględniła bowiem stopień zawinienia oskarżonego, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia, sposób dokonania przestępstwa. Orzeczenie o karze jawi się zatem jako adekwatne do wagi czynów oskarżonego, stopnia ich społecznej szkodliwości i jego zawinienia. Kara uwzględnia zasady prewencji indywidualnej, ale także generalnej. Uzasadnienie wyroku zawiera dokładną i dogłębną analizę okoliczności, zarówno łagodzących, jak i obciążających, jakie wziął pod uwagę Sąd I instancji przy wymiarze kary i środków karnych.

W ocenie Sądu Okręgowego wymiar jednostkowej kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego w punkcie IV wyroku, tj. 1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności, nie może uchodzić za zbyt surowy, a tym bardziej za rażąco surowy. Zgodnie z art. 178 § 1 kk Sąd orzeka karę pozbawienia wolności przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo – w realiach sprawy z art. 177 § 1 kk – w wysokości od dolnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę do górnej granicy tego zagrożenia zwiększonego o połowę. Przepis art. 177 § 1 kk przewiduje zagrożenie karą pozbawienia wolności do lat trzech. Orzeczonej karze jednostkowej nawet nie zbliża się swym wymiarem do górnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego za czyn z art. 177 § 1 kk w zw. z art. 178 § 1 kk. Sąd a quo zaznaczył, że kształtując wymiar kary w zasadzie w dolnych granicach zagrożenia, uwzględnił ustabilizowane i nienagane życie oskarżonego, który jest młodym człowiekiem, a także jego żal i skruchę. Wreszcie, miarkując karę Sąd wziął pod uwagę również fakt przyczynienia się do zdarzenia innego uczestnika w ruchu drogowym i stopień tego przyczynienia (niewielki). Bez wątpliwości również, przy wymierzaniu tejże kary, Sąd wziął pod uwagę w szczególności stopień winy oskarżonego, co należyte uargumentował. Sąd Rejonowy podkreślił, że oskarżony wsiadając za kierownicę złamał podstawową zasadę trzeźwości i umyślnie naruszył zasady w ruchu drogowym. Nie można tracić z pola widzenia, że stan nietrzeźwości oskarżonego, w jakim znajdował się w chwili popelnienia zarzucanego czynu, tj. 0,81 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu znacząco przekracza ustawowy próg z art. 115 § 16 pkt 2 kk, tj. wartość 0,25 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu. Jednocześnie nie bez znaczenia jest i o to, że oskarżony znajdując się w stanie znacznej nietrzeźwości w sposób umyślny naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, nie dochowując należytej ostrożności w czasie zbliżania się do skrzyżowania, poruszał się z prędkością większą niż dopuszczalna na tym odcinku drogi aż o 24 km/h.

W ocenie Sądu odwoławczego wymiar łącznej kary pozbawienia wolności i łącznego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonych przez Sąd meriti ukształtowany został w granicach i zgodnie z dyrektywami, o których mowa w art. 86 § 1 kk (oraz z art. 43 § 1 kk). W istocie zasady wymiaru kary łącznej określone zostały w przepisach kodeksu karnego w sposób ogólny, w doktrynie i orzecznictwie utrwalony jest natomiast pogląd, że wymierzając karę łączną stosuje się zwykle dyrektywy karania, a zwłaszcza słuszności i celowości wyrażone przez związek przedmiotowo-podmiotowy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami. W pełni zaaprobować należy argumentację Sądu Rejonowego, dlaczego zastosował on zasadę kumulacji. Zasadnie Sąd uznał, że łączność podmiotowa, czasowa i miejscowa popełnianych czynów przy ich naganności i wysokim stopniu społecznej szkodliwości nie powinna być premiowana. W tym miejscu przywołać wypada stanowisko Sądu Apelacyjnego zawarte w wyroku z dnia 7 maja 2014 r., wydanym w sprawie II AKa 92/14 (LEX nr 1493737): „z reguły nie ma powodu, by orzekać karę łączną w dolnych granicach tj. w wysokości najsurowszej ze zbiegających się kar, bowiem popełnienie więcej niż jednego przestępstwa powinno raczej skłaniać do odstąpienia od absorpcji kar, niż za nią przemawiać. Wymierzenie takiej kary prowadziłoby do premiowania sprawcy popełniającego nie jedno, a więcej przestępstw, zatem prowadziłoby do praktycznej bezkarności innych zachowań zabronionych”. Sąd ten zaznaczył, że zasadę absorpcji stosować należy wyjątkowo, przyjmując że istnieją sytuacje, gdy jest ona słuszna i celowa, a owa zasada miarkowania kary łącznej winna mieć zastosowanie, gdy wszystkie czyny wykazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową albo orzeczone za niektóre czyny kary są tak minimalne, że w żadnym stopniu nie mogłyby rzutować na karę łączną, albo też istnieją jakieś szczególne okoliczności dotyczące osoby skazanego. Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd a quo przekonująco uzasadnił, że słuszne i celowe jest zastosowanie jednak zasady kumulacji, wskazując, że nakazuje to wzgląd na wysoki stopień społecznej szkodliwości popełnionych czynów. Przy wymiarze orzeczonego zakazu Sąd wziął pod uwagę stopień upojenia alkoholem, rozmiar skutków, jakie swym zachowaniem oskarżony spowodował, stopień jego winy. Należy podzielić pogląd Sądu meriti, że tacy kierowcy winni być wyeliminowani z ruchu drogowego na odpowiednio długi i proporcjonalny do stopnia swojego zawinienia okres, by uświadomić sobie naganność takiego zachowania i ponieść konsekwencje, które przez fakt braku uprawnień będą dotkliwe w życiu codziennym.

Okres próby w wymiarze 4 lat bez wątplenia mieści się w granicach, jakie wyznacza art. 70 § 1 pkt 1 kk. W realiach sprawy Sąd mógł zawiesić wykonanie oskarżonemu kary na okres próby wynoszący od 2 do 5 lat. Tak ukształtowane ramy czasowe okresu próby pozwolą na rzeczywistą kontrolę postawy oskarżonego, w tym w szczególności w zakresie realizacji orzeczonych środków karnych, należności sądowych. Zaznaczyć wypada, że w przypadku warunkowego zawieszenia wykonania kary połączonego np. z elementami probacyjnymi, okres ten stwarza możliwość wychowawczego oddziaływania na skazanego. Okres próby połączony z obowiązkami, które ma wykonać sprawca, środkami karnymi, oddziałuje też na kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa oraz realizację funkcji sprawiedliwościowej wymiaru kary (vide: Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I, Komentarz do art. 1-116 kk, pod red. Andrzeja Zolla, Zakamycze 2004, Lex nr 23378). Podkreślić należy, że ustalając wymiar okresu próby w konkretnej sprawie Sąd czyni to w granicach ustawowych, ale według własnego uznania, kierując się przede wszystkim prognozą kryminologiczną wobec sprawcy, w szczególności oceną niezbędnego czasu oddziaływania na sprawcę w ramach próby, biorąc zwłaszcza pod uwagę zastosowany dozór i pamiętając, że celem warunkowego zawieszenia jest wykonanie obowiązków próby oraz zapobieżenie powrotowi sprawcy do przestępstwa. Nie należy natomiast uzależniać okresu próby od stopnia społecznej szkodliwości czynu i winy, które miały decydujący wpływ na wymiar kary, której wykonanie sąd zdecydował się warunkowo zawiesić (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 5 grudnia 2001 r., II AKa 279/00, KZS 2002, z. 1, poz. 14, Andrzej Marek, Kodeks karny. Komentarz, Lex nr 59750). Sąd a quo kierując się prognozą kryminologiczną wobec oskarżonego podkreślił, że okres próby w takim wymiarze winien stanowić dla oskarżonego szansę na poprawę zachowania i wyciągnięcia wniosków na przyszłość.

Wreszcie, zdaniem Sądu Okręgowego również wysokość wymierzonej grzywny i nawiązek w żadnej mierze nie może uchodzić za nadmiernie surową. Przy ich kształtowaniu Sąd Rejonowy uwzględnił możliwości zarobkowe i finansowe oskarżonego. Nie można tracić z pola widzenia, że oskarżony jest osobą młodą, ma 27 lat, nie ma nikogo na swoim utrzymaniu, jest osobą wykształconą, posiada uprawnienia zawodowe fizjoterapeuty, ma stałą pracę i osiąga stały dochód, ma zatem możliwości finansowe. Nie można zapominać, że nawiązka orzeczona na podstawie art. 46 § 2 kk ma w sposób zadośćuczynić cierpieniu i krzywdzie doznanej przez pokrzywdzonego, który to nie odzyskał jeszcze

pełnej sprawności i kontynuuje rehabilitację. Okoliczność, że pokrzywdzony miał wiedzę co do stanu nietrzeźwości oskarżonego w trakcie zdarzenia, w żadnej mierze nie może minimalizować stopnia jego zawinienia i nie zwalnia oskarżonego z odpowiedzialności. Nie można zapominać również, że grzywna orzeczona na podstawie art. 71 § 1 kk, wobec warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, stanowi de facto jedyną (obok środków karnych) dolegliwość skazanego. Ta dolegliwość ekonomiczna ma też zapobiegać społecznemu odczuciu, iż sprawca, wobec którego zawieszono wykonanie kary, pozostaje w istocie bezkarny.

W ocenie Sądu wymiar zarówno kary grzywny, jak i orzeczonych nawiązek jest z pewnością dla oskarżonego dolegliwy, lecz nie może uchodzić za zbyt surowy, a tym bardziej za surowy w sposób rażący.

Orzeczenie o kosztach sądowych postępowania pierwszoinstancyjnego jawi się również jako prawidłowe, jeśli zważymy na sytuację finansową oskarżonego i jego możliwości zarobkowe wcześniej omówione. Nadmienić wypada, że powyższe nie stoi na przeszkodzie dokonaniu w toku postępowania wykonawczego modyfikacji konsekwencji wynikających z wyroku w razie zmiany sytuacji majątkowej oskarżonego, który może ubiegać się o np. rozłożenie należności sądowych na raty (art. 49 § 1 i 2 kkw w zw. z art. 206 § 2 kkw).

Mając na względzie powyższe rozważania, sąd odwoławczy w pełni podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, nie widząc potrzeby zmiany wyroku zgodnie z wnioskami i twierdzeniami skarżącego.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się też w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylenia wyroku z urzędu, dlatego należało na podstawie art. 437 § 1 kpk utrzymać go w mocy.

Mając na względzie treść art. 616 § 1 pkt 2 kpk, na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 636 § 1 kpk Sąd odwoławczy zasądził od oskarżonego J. B. na rzecz oskarżyciela posiłkowego J. K. kwotę 1000 zł (tysiąc złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed sądem drugiej instancji (k. 292). Kwota 1000 zł nie przekracza zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) sześciokrotności stawki minimalnej określonej w § 14 ust. 2 pkt 4 w zw. z art. § 14 ust. 7 powołanego rozporządzenia.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk sąd odwoławczy zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję, obciążając wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa, mając na uwadze względy słuszności. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że należy dać prymat należnościom sądowym orzeczonym przez Sąd I instancji i nie obciążać dodatkowo oskarżonego, zważywszy że orzeczono wobec niego również środki karne i karę o charakterze finansowym.